

Mohamed KONE

Pour Védrine

San 18nan - Marisikalo - san 1990
A song : DOROME 10 - N° 218

kibaru

a bè bò kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kònò

1972

MARISIKALO

1990

MALI KIBARU YE SAN

18

TAN IN SEGUN SORO

" K I B A R U "

YE BALIKUKALAN DAFALAN YE

Ka bò Mali balikukalan baarada "DNAFLA" la

Bèe b'a dòn, «KIBARU» kalanbaga bée b'a dòn, k'a bò o bò kérènkérènnnya bè k'a nyè dò la, ka kunnafoniw di a kalanbagaw ma, balikukalan kan, Mali jamana kònò an'a kòkan.

O kunnafoni ninnu bè bò Mali Balikukalan Baarada «DNAFLA» de la. O de kama nyè in bè wele ko «ka bò Mali Balikukalan Baarada «DNAFLA» la.

Kunnafonidi balikukalanko kan Mali kònò, fèn don min doni ka girin «KIBARU» kelen ma, ka d'a kan, baara don a man dògò, a man nògòn, a ka gèlèn, wa a nyè ka misèn; baara don min tè taa Mali Balikukalan Baarada «DNAFLA» ni KIBARU» ka bolodinyògònma jèkawale kò

O jèkawale in de siratigè la, kabini san 1972 la sugandili bè kè Mali Balikukalan Baarada «DNAFLA» fè a ka baarakèla dò bila min bè to k'a ka kunnafoniw lase «KIBARU» ma balikukalanko kan, jamana kònò.

O mògò sugandilen laban tun ye an balimakè Ibarahima Kante ye.

Min ye Mali Balikukalan Baarada «DNAFLA» ka kunnafoniw laseli ye, «KIBARU» ma, ni Kante tun b'o baara kè, o baara tèna jò, bawo a bèna kè an balimakè Sumana Kane fè, n'o fana ye baarakèla ye Mali Balikukalan Baarada «DNAFLA» la.

Yèlèma bè ka don "KIBARU" sèbèncogo la dòonin dòonin

Mògò minnu bè «KIBARU» kalan kabini san 1972, olu ka kan k'a dòn ko «KIBARU» ye balikukalan dafalan ye.

O siratigè la, ni Mali Balikukalan soba ye yèlèma min don Mali kanw sèbèncogo la, o sèbèncogo kura ka kan ka ye «KIBARU» n'a nyògònna kònò, i ko «KABAARU», «XIBAARE» ani «JE-KABAARA».

Kabini tumajan, yèlèma donna bamanankan signiden damadòw sèbèncogo la, minnu tun ma don «KIBARU» sèbèncogo la fòlò, k'a da kow n'u cogo kan; nka san 1990 kònò «KIBARU» bén'o yèlèmaw tiimè dòonin dòonin fo k'u faamuya kosèbè a kalanbagaw bée lajèlen fè Mali kònò an'a kòkan.

O kòsòn, signiden kura kofòlen ninnu bòli daminèra ni sèbènni kumbabaw ye san 1990 zanwuyekalo «KIBARU» kònò.

Taalen nyèfè, «KIBARU» nyèw bée bèna sèbèn ni signiden kura ninnu ye, minnu filè nin ye:

Siginiden Kòròw	Siginiden Kuraw	Misaliw
è	ɛ	tègè : tège
ny	ɲ	nyè : nye
ò	ɔ	mògò : mogo
ng	ŋ	ngana : nana

Maanumanden

(kun filanan)

Kajatuy'a ba ka tilefilatobili baa-raw bée kè, bòli t'a ye, 'donni tè maa si ye fo Shèki Tijani. Su o su fana, Cèfin n'a terikèw bée taa siniman na ni ja ka di. A ni Cèkura ni Madu don nin su in na.

- Cè, bi ja ka farin dè, a barawo-kènin ye o don denninkaratefilla in de ye.

- Jaa, an na kè cogo dò ye su in na.

- Cè o, o bée n'a ta, ne bée dò ladon bi o ka n' nabò, n'ku ni n'sòn bée jalen don Kajatu ko y'a sababu ye.

- Cèfin, n' m'a fò i ye ko o ye sirakura bò.

- Abi tile ka sirakura bò, wa maa t'i fèrè sugutaasira la, a n'a dògònin fila don.

- Ne kòni y'a dòn i ko b'a ye.

- I kana i ju kè cèju ye sanni cèkòròbanin kakala in k'i magosa.

- A bée kè di ? Da yèlènnen don o ye, a tugulen dòn ne nyè.

- Bo yen sa, u y'a tugu cogo o cogo ni Kajatu sònna a bée yèlèn.

- O tè wili, jango a kelen de bée si a ba ka sonyèkònò na, o dun finètiri bilalen bée bòlòn na.

- I ko di ? Segin a kan ! Cè o, iye kumaba fò nin ye koyi, a tu k'a bò i da.

- Kobakè tè taa ka kumabafò dan.

- Niminèkama tè fò nidungòko...

- Aa, kamalenkòrò, k'i kòkili to bama da ka kò mò.

- O don kè, ko bée bée kè fènnincinin sòngòcaman nò fè.

- A y'a to tan sa...

Kalo wòorò kèra ten, bée sigilen bée n'i ta y'i kònò. Kajatu bée sugo cogo min, a bée kelenna-

kuma kè ten.

- Ununun... Ne kòni m'a dòn n'bòkun kèra min ye duniya na. Su kuuru, tile kuuru, n'bè sojula, ni n'teriw bée taara, n tè se ka n'sen ta k'a da banakò, banakòmaa tè se k'a sen ta k'a da du kònò ne nò fè fo n'a kèra nin cèkòròba fagulen in ye...

N'a b'i kònò wari de bée ko bée nyè...

Né na ko d'i kan, i tè nyinè min kò... Ba in yèrè kòni, n'tè bò, o ye se ka kè nka ka n'su ka kè maa kan, n't'a fè ka min ye... ée, an n'o ye... a bée ne ni e de cè sa o, Shèki Tijani.

O dugusèjè filanan su, Shèki n'a terikè nana u nacogo kelen na. Sènkisankati jòkan de wa, warimisèn dicogo denmisènw ma wa, foli samacogo de wa, nin bée ye Shèki Tijani n'a terikèkumalasela nakan ye Kajatu suròbaro. O su Ba-Mukutari tun welelen furusiri dò la sonsorongbugu kin na. Terikè ko Kajatu ma.

- Cè, anw yèrè na worotigèsa, an bëna i yèlèma an ka so, o fèrè ka bon e n'anw bée ma.

- Kòri hèrè ? Aw ni jònin bënnna o la, ne kòni tè.

- I fa kè, e bée nyininka wa.

- Ala ma n'kisira, cèdagaran yaadalen si tè ne san, Ala ma n'kisira.

- Sabali, i yèrè na i yaada an fè k'i dagabanayonko i damaso n'i damamòbili kònò... an b'i Datusunu.

- Tuuu... damè ninnu Aw tè so kè, aw tè lahara kè. A kana dan a ka baarajugu kè ma, ne bée saya kòrò dòn tilekelensi y'aw kun.

- Laji-Mòru mòden, i bolo d'i dusu kan. Hòrònmuso man kan k'i da fa kuma la tan k'a yari hòrònchè kan jango i maanyumanden nyògòn.

- Nciin... aw ka hòrònja bën-

nen bée a ka jufada ma, ne tè kùn o kònò. Aw ka maanyumandenya bënnen bée a ka kulusijala ma, o tè foni ne kama.

Kòròtè fagusa, aw tè malo, aw mòdenfilan.

Shèki kumana o kelen na dèrèsi.

- An ka taa ! kabini Ala ye n'da, muso ma deli ka n'dògòya tan. A fòlò n'a laban na kè nin ye.

- Taa dè, taa... i na sa ni ne nege ye, bakòrò in.

O mankan bonyana ka du bée fa siginyògònw na, dòw kun dalen bée kogoninsurunnin na, dòw kun denkunnen don bu-londa la. Minnu bée filèli la, olu bée lakalita nyini Minnu bée délili la, olu bée sabali nyini. Denmisènw y'u to o la ka cè ka mòbilikura bée nkaaninkaani ni ndudenfèrè ye, k'a sigilanw bée farafara ko a delilen bée ka yèlèn o dò ka ntola kan. Kibaru b'i ko finyè, Ba-Mukutari kelen ka nin mèn, a bolibaatò donna a ka du kònò ka bò furusiriyòrò la. Sonsorongbugu kin na a ye cili da Kajatu n'a ba kan, dòonin a bée kè u sababu ye fo ka ba da lapitani. A ma kun kinna-maa si la ka na karamògò deli fo Barò-nansi, bée de y'u kulekan mèn k'i to i ka so.

San kelen o balawuba in kò fè, Kajatu kògò fara legelege. A kèra i ko mònyòn kalodibi la, nka maa bée se kalo nyuman kelen kè i nyè tè da Kajatu kan jango a ja.

Kutubusu, donbasu, Kajatu bòra a ba nò fè ka taa wajulikèyòrò la. Alanyininbaaw ni musonyininbaaw, bée ka kòlòsi sera a ma nin su in na, dennin nòorò y'a sababu ye. Sigibugu musokòròba fila y'u deliko daminè :

"UDPM" Sekereteri Zeneral Peresidan Musa n'a furumusc Mara

K'a ta san 1990 Zanwuye-kalo tile 30 la, k'a bil'a Februyekalo tile 6 la, Mali kelenya tònba UDPM Sekeretèri Zenerali n'a fangaso kuntigi, Peresidan Musa TARAWELE n'u nòkanmògòw ye nyögònsirataama kè Kulukòrò mara bolofaraw bée kònò.

Taama in lakurayali, san naani tèmènen kòfè, Peresidan y'o bila nyögònbilasira kadarakònòwalasa cèsiriwale minnu nyinina Málidénw fè, olu ka b'u sira fè.

O cèsiriwalew ye mun ni mun ye ? O ye bèn ani kele-nya ni kotonyòngòntala ye, jamana kònò, kabini kubeda la, foka na se buguda la, pariti UDPM ani fangaso n'a marabolòw kuntilennaw lasòròli la.

O kuntilennaw ye mun ani mun ye ? O ye dunkafa ye, hèrè ani lafiya, sòrò ani kè-nèya, bèn ani kelenya kònò.

Peresidan Musa TARAWELE sera yòrò o yòrò, i ko : Kangaba, Joyila, Kati, Kolokani, Nara, Bananba, Tuba ani Kulukòrò dugu yèrè kònò, a ma foyi fò jamakuluwyé, fasa-baara kò. A ko faso tè baara, faso denw kò; k'olu dòròn de bë se ka sòrò n'a nafaw karaba, jamana yiriwali n'a ka nyètaa kòsòn.

Nk'a y'a jira ko nafatè karabà k'a sòrò ka faso baara, aka yiriwa, ka taa nyè, fo Mali-

nafama

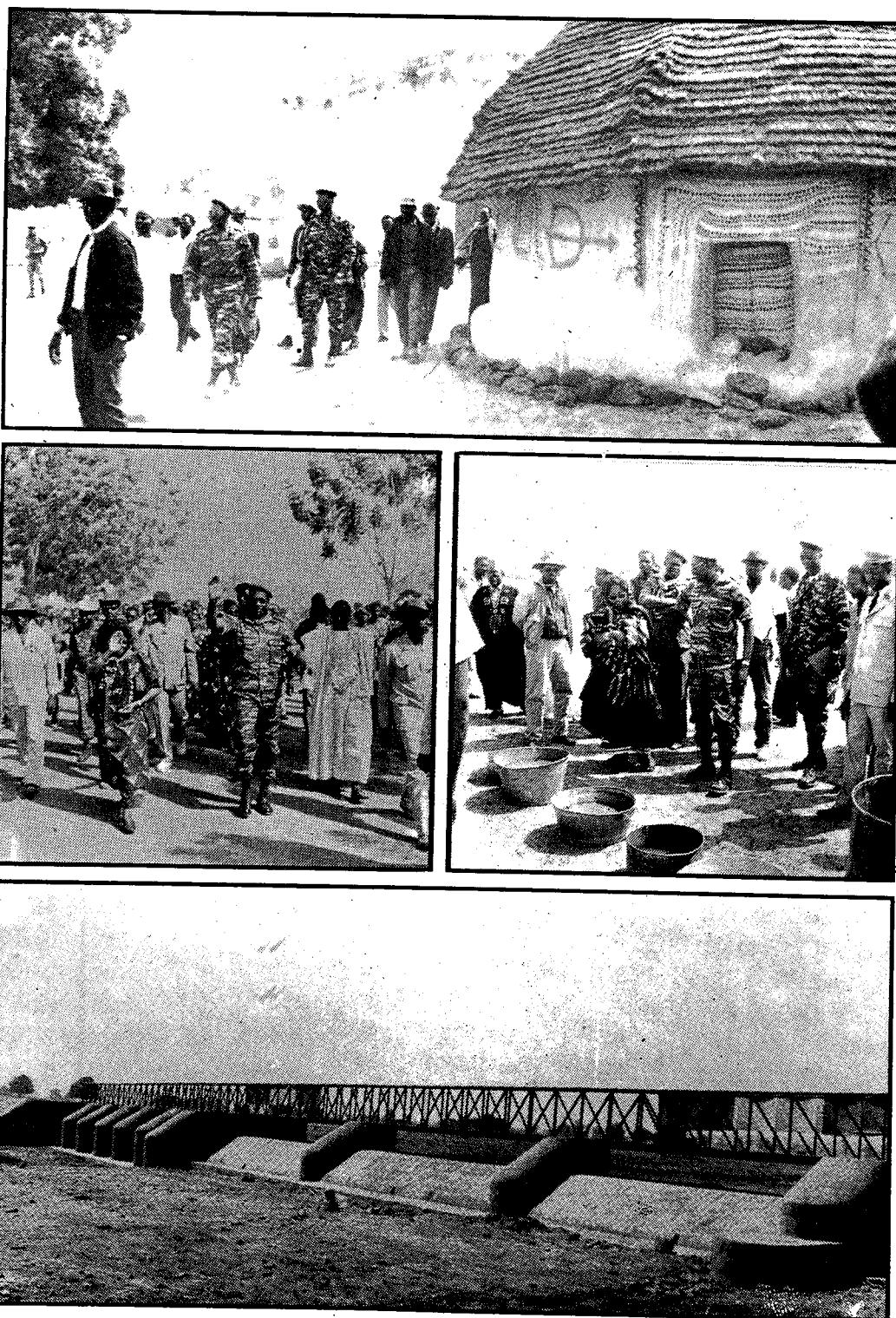
i ni Mali fangaso kuntigi i TARAWELE o ka Kulukòrò a taama

denw, cè fara muso kan, olu kawuli k'ujò, ka wale kofòlenw b'u sira fè, i ko:

- Dunkafa nògøyali jamana fan bée kònò;
- Sòròjèkuluw basigili, i n'a fò dugutònw;
- Ji kamaliko nyuman, ka hadamadenw ni baganw magow nyè n'a ye;
- Tasumadon dabilali, ka kungo lakan;
- Jirituru sèbè kèli, ka sanji ni nèema wele;
- Gakulunganaw cayali, ka tobilidògòko dògòya;
- Mali wolokanw kalanni, jamana kònò;
- Balikukan jènsènni, jamana kònò;
- Sènèfènw suguya cayali an'u lakanali;
- Sòròkèlaw bilati, k'u yèrew ka kow nyènabò;
- Bènn ni nyògònfaamuya basigili, jamana denw ni nyògòn cè, politikikow ni fangasokow latèmèliko nyuman na.

Peresidan Musa TARAWELE da sera nyinan balo cayaliko ma, ka se hakè la, min bè jamana kunnawolo, dunkafa sira kan.

A kèlen ka Kulukòrò sè-kisònw bila sira, ni laadilikanw ye, yèrèlabèn kadara kònò, a nimisi wasara Tubakaw ka cèsiri walew la, minnu kòsòn, a ye Tuba kè pariti UDPM susèkisòn ngana fòlò ye.

a
ò
ò-
e,
na
co

ni
ya,
ku-
ana
gòn
omè

gora
nikò
nakò

- A fò nin tè karamògò denmuso fòlò ye fewu, a yèrè bè cogo dò la fo ka n'fili a ma.
- Karamògò ka denbaya don, nka faama n'a ta o ta, i n'a fò Kajatu lasiritò don.
- Walahi, nkalon bò n'da, nòorò min b'a la o tè kè gansan, Bi m'an bila denwolo la sa.
- Kònò in janfara sa an.
- Unhun, nka sisan u ka fèerè de ye ka fininin la kònòbara kan; finiye seka kònòbara dogo wa ?
- ée, ée, ée, nka ni nin ko in tolila don o don, sigibugu sigi na ban o don.
- O fitinè n'o balawu, Ala m'an kisira o ma. Jòn dun ye nin jigi-latigèko se Kajatu ba ma ?
- Den tè bò, maa tè don a kan; i m'a dòn nin ko in kuntaa ka jan.

Tile fila kònò, Ba-Mukutari tulo donna o kibaruya la. Siban bugòli ma ye nin sen in ta la ko binkojugu a da kan. A sinna ka balimasiraw bée wele du nyögònye la haali terisira dòw nana fara jama kan.

Nin don in na a y'a muso saba sigi an'a denkèkòròba fila, k'a balimamuso

Orokiya n'a balimakè Kalifa wele, ka ci sama a terikè Bakari ma n'o ye Sonsorongugu kin alimami ye ani Baro-nansi n'o ye Sigibugu musokòròbaladamulen ye.

Jama dafalen, a sòrla ka denkòròba bila ka Kajatu wele. Kajatu nana i meru so selekenin na.

Ba-Mukutari y'a yèrè sòn kuma la, ka kuma, ka kuma, ka kuma fo kuma b'a saran k'a da kanga ka tila k'o ja pewu.

- Silamè jama, ko bè ne ka du kònò, Kajatu filè nin ye, a ye nyamaadenkònò ta bòlòn fè. Ne dun ye n'jò, fajòyòrò la, k'a tanga bòlòn dabalijuguw ma, k'a dumuni, k'a fèròbò, k'a sen

- bò maajugudenw sen na, k'a sen don maanyumandenw sen na.
- Ne ye n'seko damajira bée kè Kajatu ye, nka Kajatu ye ne jigi waaro, gasidònbaloya y'a sabubu ye, furumusojugudenya y'a sababu ye, Sigibugu sigiyògònjuguya y'a sababu ye...
- Denfasanen bo ye fila ye, kelen bée k'a ba nòròkò, kelen bée k'a yèrè nòròkò... fa ka filanincètigè, i hakili sigi Mukutari... Bakari ko ten.
- Orokiya : «ne kòni y'a dòn an k'an jija ka dabali nyini kònòko in na walasa an bée ka fèrè a furucogo ma. An ka kònò in tinyè.
- Bakari : «Subahanalahi, cibaa Mahamadu kanu kòsòn, aw kana a da maga o kuma la tugun, kònòtinyè haramulen don kuranè kònò, a ma daga fewu.
- Barò-nansi : «Nin kèra jibònnen min ye, n'a woyora, a b'anw ni Kajatu bée de nyigìn.»
- Bakari : «Ne Bakari ye mun kalan kuranè kònò, ko ni denmuso ye kònò ta k'a sòrò a ma don furu la, a dagalen don i ka faa, nka...
- Barò-nansi : «ee, aw y'a dòn, ni min filè nin ye, a bée du bée kònò k'a ta Sigibugu yan fo Sonsorongugu. N'i da ma don a kuma na i denmuso kòsòn, i da na se a kuma kelen in ma balimaden kòsòn. O la sa, kònòta, o ye donkeloko ye nka denfa dònni kuntaa ka jan.»
- Waatinin kèle o sòsòlila, Kalifa y'i kanto :
- Jama ka sabali, kuma tara k'a fori, a ma sara Kajatu la, kuma dun ye galama ye, a bée taa bolo bée fè.
- Barò-nansi : «O tè wili, wa ni tu ma gosi a kònòko tè dòn, aw y'a to dennin k'a ta fò.»

Maajumanden

(Kun filanan)

Kajatu ye kuma sòrò o la sa.

- Bancinin, ne ni e ka so cè tè san damadò bò sa.

- Kalifa : «òwò, ne famana i ma n'ka du kònò kabini waatijan».

- Kajatu : «dòwèrè tè dè. Ba de dalen tè ne na, a hakili lą ni ne ye n'sen ta k'a da kènèma ko ne bée taa kowèrè de la...

Ba-Mukutariye kuma tigè ten...

- Tuuu, i tè malo !

- Kalifa : «n'kòrò, sabali i k'a lamèn»

- Bakari : «Mukutari nin dabila, maa n'iden tèkuma sama jango denmuso».

- Barò-nansi : «Obèe n'a ta, fini koli de b'a jè».

- Kajatu : «Ayiwa, kuma kelen de bée ne fè k'a fò. Kònò min bée ne na, a ma ta bòlòn fè, a dara du kònò yan de.

Maa tè don ne kan, ne yèrè tè bò; Sigibugulakaw bée b'o kalamá. Cènyènatigilen si dun tè du kònò yan... ò, a tigi sa, aw't'o nyini.

Ba-Mukutari sinna ka ja ten i ko kolo jalen dò todunna kan na. Ba sinamuso ninnu girinna ka wili, Ba-Awa k'o la :

- Subahanalahi, k'an den kè an sinamuso ye; aw m'a dòn kasa tèmènna kònò wòorò kan.

O don dunyögònye danna ye, jama carila nin kuma in kan. Ba sinamuso fila bée sutèra o su k'a tò to Kajatu n'a ba ye.

(a tò bée kibaru nataw kònò)

Amadu Tanba DUNBIYA
Bamakò (Mali)

*
**

Balikukalan be ka se ciyakédaw la kelen-kelen

Desanburukalo tèmènen tile tan ni duuru kalan dò kèra Balikukalan Baarada fè Mali Arajoso nyögònnyeso kònò.

Kalan in tun labènna kunnafonikow ni nègèjurukow Minisiriso de fè ka nyèsin a ka cakèda damadò baarakèlaw ma, n'olu ye : «AMAP» kunnafonisèbènso, kunnafonikow ni nègèjurukow Minisiriso ka marakow ni wari-kow bolofara ani Mali sinimakow Baarada.

Kalan in kèra dògòkun fila de kònò, a karamògoya tun bè balikukalan baarada mògò fila de bolo : Kajatu Dolo ni Sumana Kane.

Dògòkun fila in kònò kalandenw degera bamanankan sèbèncogo n'a fòcogo nyuman na, ani jate kècogo a la.

Kalan in kèra cèsiri ani timinandiya la ka bò kalandenw ni karamògòw fanfèla la, nyögònbonya ni nyögònfaamu kònò u ni nyögòn cè.

Kalan kuncèra sibiri, san 1990 zanwuyekalo tile 6. Kuncèli in nyémògoya tun bè Sèkina Jara bolo, n'ale de ye kunnafonikow minisiri dèmèbagaba ye. Balikukalan Baarada nyémògòba, n'o ye Burema Dunbiya ye, ale fana tun bè kènè kan ka fara Sèkina kan.

Kuma dira mògò fòlò min ma, o kèra Makan Waatara ye, ni baarakèla don kibaru la. Ale kumana kalandenw tògò la ni jèmukan sèbènnennye u fè, min kònò kalandenw ka foli bè ka taa Mali kelenya Tònba n'a gòfèrènama ma ka d'u ka cèsiri kan, u bè min na ka kè sanga ni waati bè ka nyèsin faso kanu sankòròtali ma. Sabu o cèsiri in de sababu y'a to ni balikukalan bè ka se jamana cakèda caman na bi. Makan y'a jira kalandenw tògò la ko «Ni Mali jamana wolodenw bèe lajèlen sera ka baarakè n'an wolokanw ye tuma min na, o-tuma, an bè bò bolo la, an bè k'an yèrè ma hòròn ye, bawo an danbe bè kologirinya».

U ka jèmukan in kònò, kalandenw y'a jira ko kalan min kuncèlen filè nin ye, k'a bè a nafaba don u kan baarakècogo la, dan tè nafa min na. O de kama u bè Balikukalan Baarada waleñyumannò kosèbè, nka kérènkérènnenna na u karamògò fila, minnu y'u kalan munyu ni faamuyali kònò.

Makan y'a ka kuma kuncè ni dugawudon ye ka se karamògòw, balikukalandenw, Maliden bèe lajèlen ma san kura hukumu kònòna na.

Balikukalan Baarada nyémògòba ye kuma ta nin kòfè ka tanuni kè kalandenw, minisiri tògò la, ka nyèsin kibaru nyémògòso ma, ani mògò o mògò, n'ode tun bè dògòkunfilakalan in na. Dunbiya ka fò la, Tònba ni Gòfèrènama b'a fè san duuru nata in kònò ka Maliden bèe kalanni kè ko waleyalen ye. A sòrla ka kalandenw fo ka da u ka sèbè kan kalan in senfè, k'a nyini u fè u k'u baden tòw dèmè, cogo min olu fana bè tònòba sòrla an ka kanw ka-lanni na.

Minye Sèkinayé, a ye karamògòw fo konyuma k'a d'u ka walenyumankan. A y'a gèlèya kalandenw ma, u fana ka kalanbali tòw kalan, cogo min u bè bò kunfinya dibi la.

Sumana Kane
Balikukalan Baarada
Bamakò (Mali).

Kan Jyôrô Faso yiriwali la.

Faso ka nyètaa hukumu kònò, kan jyôrô ka bon kosèbè. N'i y'a jateminè, i b'a sòrla ko ni kan ma kè miseli ye ka mògòw kala nyögòn na, a tè na kè sorofe ye k'u fara. Ola sa, faso tè se ka yiriwa fo jamanadenw k'u bolo di nyögòn ma, ka don da kelen fè ka bò kelen fè. O bèn, o nyögònfaamu, o sigikafò, olu de bè na ni kelenya sinsinni ye, o de bè ka sabati jamana kònò, ka bònògòla jiidi, bawo ni mògòw kèra kulu kelen ye, u juguw (kungojeni, ja, kòngò, faantanya..) tè se u la. N ma bèn ni jamana yiriwalen si ye fòlò, n'i y'a "sorò a m'a ka kan de yiriwali dabali tigè fòlò. Kan yiriwalen bè maa kalannen dèmè ka nyinini kè sira caman fè. Komi fasojò tè don kelen ko ye, Ala bèna sègèn ninnu jaabi don dò la ka dabali kuraw bange, minnu bè nyètaa sinsin haali. O de kosòn, bi bi in na Mali kònò, faama ni faantan, cè ni muso maakòrò ni denmisèn, kunfin ni kalannen, bèe wulila k'i cèsiri anw ka kanw yiriwali, nyètaa ani bònògòla nyinini na. Ko ni bée y'i ka bulonda furan jamana bè jè. O de y'a to dugu bée sen falen don kan yiriwali la, Ala ni balikukalan sababu. O kòsòn sa, kankalan bè maa caman dèmè ka sènè nyuman sira kura wèrèw dòn: wulijoona ka danni kè, fura-kèli, peseli, sannifeerekècogo nyuman, kè-nèya jiidili cogow, pònpew ladonni..

Kan fana bè kè sababu ye ni jamana caman bè jè. O jè ninnu kònò, ko caman bè bò, minnu bè kè jamanadenw nafalan ye.

N'i y'a jateminè, i b'a sòrla ko jamana minnu bè faransikan fò, olu ye tònba dò dilan, n'u b'a wele tubabukan na «Franco-phonie» («Farankofoni»). N'o bòra ye, Jamana minnu bè angilekan fò, olu fana lajèlen bè kulu dò kònò, n'o bè wele ko «Commonwealth («kòmònwelf»). Nin Wtònbow bée b'a nyini su ani tile ka u ni nyögòn cè yiriwali, bònògòla, jirintanya, kòngò kèlè dabaliw tigè nyögòn fè. O hukumu kelen kònò, sanga ni waati bèe jamana yiriwalen b'u ka dèmè lase u tònyögòn faantanw ma, hali n'i y'a sòrla sa, o dèmè ninnu tè fèn bò.

Solomani Togora
Lakòliden Sogonikò
Bamakò

Anbalimaw, n'a manyè k'an sònnna an ka kanw ka sèbèn; n'an sònnna k'u kalan baliku-kalansow ni lakòlisow kònò; n'an sònnna k'u don da la, min ka fissa ni walikanw ye; n'an sònnna ko kanw yan danbe ye :yèrènyènabò niseko nidònko walew bë tèmè min fè, an balimaw an ka kan k'an faso Mali kanw yiriwa cogow bëe matarafa, k'u dèmè walasa u kana nagasi.

«KIBARU» min sigira sen kan san 1972, marisikalo tile 10 bamanankafòlaw kama, o dafara ni «KABAARU» ye san 1983 marisikalo tile 10 ka nyèsin fulakanmènnaw ma ani «XIBAARE» marakakanfòlaw ka kunnafonisèbèn, min kònò

kalan ye. Kalan de bë danbe sankòròta, ka baara yiriwa, ka sòrò bugun.

Any'a kòlòsi, an balima nan-sarakan kalanbagà dòw kòdonnen don an ka kanw kallani ma. O jèkulu in na, lakòlikaramògòw b'a la, fanga-so baarakèla wèrèw b'a la ani tubabubaarakèla caman.

sira suguya bëe ka se ka waley u kònò.

Kanw ni cikèdaba de bòlen don nyògòn fè. A fò : daba nyè o nyè, bolo min b'a sama, o man nyi n'a ye dè!. O kòrò tè dòwèrè ye, mògòw de bë se ka cikèminèn kë fèn nafama ye. O tuma an t'a lajè sa, k'an ka kanw jukòròmadondon, u na kè sèbè fènw ye, bawo barika

balikukan dafalan " KIBARU " ye san 18 soro

soninkekafòlaw bë se k'u ha-minankow n'u hajuw jira n'o sigira sen kan san 1989 mari-sikalo tile 10.

Kunnafonisèbèn saba min-nu fòlò dilanna an wolokanw na, o kònòkow bë tèmè sira caman fè, i n'a fò :

Kènèya, cikè, forobabaa-raw, izini baara ni jago ni bololabaara ni kènyèrèye; o kérèfè hadamadenyà walew bë yen ani farikolonyènajèw ni seko ni dònkokw ani laadili-kanw, ka kuma kòròmaw ni nsiirinw ni yèrèkalan ni yè-rèdòn walew far'o kan.

N'an ye faso kunnafonisè-bèn ninnu kofòlenw kònòkow jateminè, an b'a ye ko baara sugu o sugu, a sinsibere ye

min bë kan na, o y'a fòbagaw de ka barika ye.

Hakililajigin siratigè la, an ka jamanakuntigi zenerali Musa TARAWELE delila k'a fò a ka jèmukan dò senfè: ko, ko fila de bë dinyè kònò, hadamaden bë o ni nyògòn cè : «kè-n'yèrè-ye ani kè-n'yèrè la». A k'o kòrò ye min ye, ni mògò min ye baarakè, i b'a kè i yèrè ye. Ni mògò min y'i ban baara ma, i b'a ki yèrè la. O kòsòn, an bë wele bila malidenw bëe ma, u k'an wolokanwyiriwali k'ukunkoye, n'o tè fosi t'an ye nimisa kò. Halibi an ka hakilijagabò fèn kelen min kan, sanga ni waati bëe, o de ye k'a dòn ko faso ka nyètaa sinsibere dò y'an ka kanw yiriwali ye.

Musow y'u sago soro baarako la

A bë san kèmè yirika caman bò sisan, dinyè tonkun naani musow murutira, k'u cèsiri, danfara bòli la, cèw ni musow cè baarako la.

A wale daminèra Amerikèn jamana la, ka se Eròpu jamanaw ni Afiriki jamanaw ma dòonin-dòonin, f'a laban kèra ko basigilen ye.

O murutili de kadara kònò, min daminèra Shikago, baarakunti-giw ye musobaarakè-law ni cèbaarakè-law bëe lajèlen bila minèn kelen kònò.

A kèra sababu ye ka muso tòw sòn hakili la, min kòsòn, a camany'i cèsiri baara nyinini fè, ka don baara la, baara nafa kama, min fanba tun bë cèw dòròn de kan.

An bë waati min na sisan, musowy'u sago sòrò baarako n'a nafakow la, dinyè jamanaw bëe kònò, ka se hakè la, min kolo ka girin kosèbè.

O siratigè la, a dònennen bë sisan, ko setigi jamana fara dèsebagatò jamana kan, musow ni cèw de jòlen bë nyògòn kérè-fè, fasobaara la.

Muso baarakè-law cayara yòròbèe; adòw ye dònnikèlawye; dòw ye nyininikèlaw ye; dòw ye baarakuntigw ye; dòw ye jamana kuntigw yèrèw ye.